

TRAKŲ RAJONO SUAUGUSIŲJŲ NEFORMALIOJO ŠVIETIMO IR TĘSTINIO MOKYMOSI KOORDINACINĖS TARYBOS 2019 METŲ VEIKLOS APŽVALGA

Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės taryba, vadovaudamasi koordinacinės tarybos veiklos nuostatais, patvirtintais 2016 metų sausio 5 dieną (Nr. P2-2), rūpinosi, kad reikiamas dėmesys būtų skirtas nuolatiniam suaugusiųjų mokymuisi ir tobulėjimui bei atsižvelgiant į darbdavių ir dirbančiųjų lūkesčius ir poreikius organizuoti seminarai ir kitos veiklos.

Pagrindinis koordinacinės tarybos tikslas – sukurti rajone vientisą suaugusiųjų mokymosi sistemą, kuri sudarytų sąlygas suaugusiųjų asmenų socialinei ir darbinei įtraukčiai, aktyviam pilietiškumui ir asmeniniam tobulėjimui.

Uždaviniai:

- sudaryti sąlygas suaugusiems asmenims įgyti bendrąsias ir profesiniam tobulėjimui reikalingas kompetencijas bei formuoti jų teikiamas mokymosi visą gyvenimą nuostatas, plėtojant formaliojo ir neformaliojo švietimo galimybes;
- sukurti finansinių, teisinių, organizacinių paskatų sistemą, leisiančią formuoti glaudesnę švietimo teikėjų tinklą, galintį užtikrinti gyventojų informavimą ir konsultavimą bei numatyti priemones švietimo pasiūlos įvairovei ir kokybei užtikrinti;
- plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, ypač asmenims, gyvenantiems mažuose miesteliuose ir kaimuose, kuriuose didesnė socialinė ir ekonominė atskirtis.

Šiais metais buvo atlikta viešojo aptarnavimo srities darbuotojų apklausa iš kurios paaiškėjo, kad daugumai trūksta anglų vartojamosios kalbos įgūdžių. Atsakydami į klausimą pažymėjo, kad nesimoko, nors norėtų, kad trūksta lėšų tam. Koordinacinės tarybos vardu kreipiausi į savivaldybės administraciją, kuri sutiko dalinai apmokėti kursus ir skyrė kiekvienam besimokančiam po 50 eurų. Rezultatas pranoko lūkesčius ir buvo suformuotos 6 grupės, o kursus baigė 62 asmenys. Deja, šiose grupėse beveik nėra aptarnavimo srities darbuotojų, kurie prašė šių mokymų, bet svarbu tai, kad jie rajono gyventojams reikalingi. Manome, kad aptarnavimo srities darbuotojų profesiniam tobulėjimui didesnę dėmesį turi skirti šios srities įmonių vadovai.

2019 metais įvyko keturi koordinacinės tarybos posėdžiai (gegužės 14 dieną, rugsėjo 30 dieną, spalio 8 dieną ir lapkričio 18 dieną). Šįmet, kaip ir kasmet, koordinacinė taryba parengė ir patvirtino nuveiktų darbų ataskaitą (kurią pateikėme savivaldybės administracijai) už praėjusius 2018 metus bei veiksmų planą ateinantiems, 2019 metams. Esame koordinacinėje taryboje patvirtinę prioritetus, kuriais vadovaudamiesi stengiamės atliepti gyventojų lūkesčius ir rengti tuos mokymus, kurie yra reikalingi nemažai gyventojų grupei. Stebime tai, kas vyksta rajone ir skatiname kurtis naujas neformalaus švietimo įstaigas. Kartu su koordinacinės tarybos nariais lankėmės naujai Trakuose atsidariusioje Per Form studijoje, kurią atidarė D. Buinickaitė. Tai nauja erdvė, kurioje ne tik vyksta fotosesijos, bet ir įvairūs susitikimai su įdomiais žmonėmis, dainininkais, atidaromos parodos, veikia mugės.

Kaip ir kasmet, šįmet lapkričio 18-22 dienomis rajone surengėme Suaugusiųjų mokymosi savaitę „Mokymosi pasaulis laukia. Keliuokim“. Į savaitės renginius įsijungė daug organizacijų: VšĮ Trakų neįgaliųjų centras, pakvietęs į Atvirų durų dienas; Trakų krašto kultūros ir amatų asociacija, surengusi Verslo savaitę; Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras, surengęs pėsčiųjų žygį; VšĮ Trakų švietimo centras, surengęs Medaus pusryčius – susitikimą su bitininkais; Per Form studija, surengusi sutartinių popietę su Dorote Girskiene; Trakų rajono suaugusiųjų mokymosi centras, surengęs gyventojams žvakidžių dekoravimo kursus bei savo kūrybos pristatymo popietę. Daug ir įvairių renginių vyko rajono bibliotekose, kur buvo surengti susitikimai su medikais, vyko IT, elektroninių platformų panaudojimo mokymai, knygų pristatymai ir kiti renginiai.

Pageidaujant rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos nariams, surengti „Žodžių savigynos“ mokymai (lektorius Valdemaras Chmielevski).

Neformalaus švietimo mokymai suaugusiems rajone:

Trakų rajono savivaldybė skiria didelį dėmesį žmogiškųjų išteklių tobulinimui. Savivaldybė administracijoje ir seniūnijose dirbančiųjų mokymui skyrė 33 696,85 eurus iš ML bei 11 112,97 eurus iš SB. Darbuotojams mokymai vyko tiek Vilniuje, tiek ir kituose miestuose bei darbo vietoje, Trakuose. Kiekvienas darbuotojas kėlė kvalifikaciją tomis temomis, kurios siejasi su konkrečiu darbu: darbų saugos ir sveikatos, VP, VSAKIO pildymo, žemės paėmimo visuomenės poreikiams, atliekų tvarkymo, projektų apskaitos, žaliosios miesto infrastruktūros ir lietaus vandens surinkimo, organizacijų tvarumo, antikorupcinio sąmoningumo, architektūrinių sprendimų ir daugeliu kitų klausimų.

Nemažai lėšų, net 23 700 eurų MK lėšų yra skirta ir panaudota pedagogų, švietimo įstaigų vadovų kvalifikacijai kelti. Kvalifikacija keliami buvo kviečiant lektorius visam kolektyvui į švietimo įstaigas bei vykstant į šalies seminarus, konferencijas, atskirų dalykų mokymus.

Trakų viešoji biblioteka, jos filialai rajono kaimiškose vietovėse labai daug renginių skyrė suaugusiųjų švietimui. Žinoma, daugiausia nuveikė Trakų viešoji biblioteka, kuri gyventojus kvietė labai įdomiomis formomis, tai ir rengdama viktorinas, viktorinas – žaidimus, literatūrinius-muzikinius renginius, literatų vakarus, popietes, knygų pristatymus ir kitus renginius, kurių viso buvo 19, o juose dalyvavo apie 259 asmenis. Biblioteka kvietė dalyvauti Nacionaliniame diktante, surengė ketverius fotografijos mokymus, dalyvavo 12 asmenų. Čižiūnuose ir Rūdiškėse buvo prarastos 2 paskaitos, kurias klausėsi 46 asmenys.

Trakų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2019 metais rajono suaugusiems pravedė daug mokymų, kaip antai : paskaitos „Suvalgyk vaivorykštę“, „Gydanti lėkštė“, „Vaikų mityba“, „Saugios aplinkos vaikams kūrimas“, „Pirmosios pagalbos teikimo privalomieji mokymai“, „Dėmesingas įsisavinimas“, „Streso valdymo reikšmė širdies kraujagyslių ligų profilaktikai“, „Saugau savo širdį“. Taip pat vyko seminaras pedagogams „Žodinė savigyna“. Viso įvyko 62 mokymai, o juose dalyvavo 570 suaugusiųjų, o tam išleisti 6882 eurai.

VšĮ Trakų švietimo centras daug mokymų rengė TAU studentams. Įvyko paskaita „Ar sunku gyventi be vaistų?“, kurią pravedė gydytojas natūrologas Liudvikas Šalčius. Bendradarbiavimo su Lietuvos savivaldybių asociacija dėka, rajono gyventojams surengėme 24 ak. val. pilietiškumo

mokymus, kuriuos vedė MRU lektorius Saulius Nefas. Visose seniūnijose buvo surengti mokymai apie sveiką mitybą (lektorė dr. Sandrija Čapkauskienė), burnos higieną ir kt.

Trakų r. jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras surengė Šiaurietiško ėjimo mokomąjį žygį „Bernardinų-Lukos ežero pakrantėmis“ (apie 6 km.), kuriame dalyvavo 22 Trakų miesto bendruomenės nariai, kurie išmoko šiaurietiško ėjimo technikos. Taip pat surengti jaunimo mokymai "Savanoris - savanoriui" (16 val.), kuriuose dalyvavo 18 asmenų. Patobulintos asmeninės, socialinės, komunikavimo, savęs pažinimo kompetencijos, o tam skirta 1000 eurų. Taip pat surengta paskaita jaunimui „Lytiškumas-lyčių vaidmenys santykiuose“, kurioje dalyvavo 25 asmenys.

Trakų r. paramos šeimai ir vaikams centras 2019 metais suaugusiųjų neformaliai mokymui skyrė net 313 valandų.

Trakų suaugusiųjų mokymo centras mokyklose rengė paskaitas tėvams, viso 12-a, tema, kaip susikalbėti, mokėti užbrėžti ribas, kooreguojant ugdytinių elgesį (lektorė psichoterapeutė J. Karvelienė).

Trakų PPT konsultavo tėvus ir vedė grupinius mokymus pagalbos specialistams, kaip dirbti su specialiųjų poreikių vaikais (lektorė R. Dudzinskienė).

Kaip ir kasmet, taip ir 2019 metais Trakų meno mokykla surengė tradicine tapusia Fanfarinę savaitę, kurios metu ne tik vaikai, bet ir suaugusieji tobulino savo kompetencijas. Ženkliai prie suaugusiųjų neformalaus mokymo prisideda Trakų krašto VVG.

Rajono kultūros įstaigos ir Kūno kultūros centras nevykdė neformalaus suaugusiųjų švietimo. Vienintelė artima neformaliai švietimui veikla buvo vykdoma Trakų Karališkajame teatre, kur suaugusieji mokosi scenos meno.

Renginiai, skirti suaugusiųjų saviraiškai, sportinei ir meninei veiklai:

Trakų viešosios bibliotekos filialai rajone, tai Aukštadvario, Rūdiškių, Čižiūnų bei Tiltų surengė 7 edukacinius renginius, kuriuose dalyvavo 95 asmenys.

Trakų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2019 metais daug dėmesio skyrė fiziniam suaugusiųjų aktyvumui: buvo surengtos sveikatinimo mankštos Trakuose ir Lentvaryje, choreografijos užsiėmimai Lentvaryje, Solo latino šokiai ir joga Trakuose, Kinų sveikatingumo mankštos Či-Gong Lentvaryje, Sveikatingumo mankštos kalanetikos metodu Aukštadvaryje ir Lentvaryje, kardioaerobika Rykantuose. Viso užsiėmimus lankė 275 asmenys, o jų pravedimui išleista 12415 eurų.

VšĮ Trakų švietimo centras su 108 TAU studentais dalyvavo LRT televizijos laidų „Klauskite daktaro“ filmavimuose, 55 senjorai dalyvavo edukacijose Rokiškio dvare, 58-i – edukacijose Rusnėje ir Šilutės muziejuje. Taip pat dalyvavome ir sportiniuose renginiuose: III sporto Universiadoje Mažeikiuose, Sveikatos dienose, vykusiose Vingio parke.

Trakų kultūros rūmai vykdė daug edukacinių ir kitų, meninių užsiėmimų, kuriems skirta apie 2000 eurų.: tai Užgavėnių edukaciniai užsiėmimai rajone, kurių metu mokyta kaip pasigaminti Užgavėnių kaukę, supažindinta su papročiais, tradicijomis. Vyko 12 ak. val., renginys skirtas jaunimui ir

senjorams. Veikė rajone Etno dirbtuvės Velykoms, kurių metu mokyta kaip pasigaminti verbas, žvakes, supažindinta su papročiais, tradicijomis (10 ak. val.) Dirbtuvės skirtos tiek jaunimui, tiek ir senjorams. Vyko ir Advento edukaciniai užsiėmimai (12 ak. val.), skirti jaunimui ir senjorams. Tiltuose surengta 4 ak. val. paskaita apie medų, skirtą jaunimui ir senjorams. Dusmenyse surengta vasaros sporto šventė, kurioje dalyvavo apie 60 dalyvių, o Aukštadvaryje – turizmo diena, ekskursija po regioninį parką, kuriame dalyvavo apie 40 dalyvių. Visus metus Trakuose, Meno galerijoje FOJĖ vyksta užsiėmimai norintiems išmokti piešti, save realizuoti. Juose savo jėgas išbando ir senjorai, ir neįgalieji. 2019 metais užsiėmimus lankė apie 20 dalyvių. Taip pat Trakų kultūros rūmai kartu su VŠĮ Trakų švietimo centru ir ansambliu „Radasta“ Trakuose surengė romansų vakarą „Be meilės nėra gyvenimo“, skirtą Trakų seniūnijos gyventojams. Dalyvavo apie 300 dalyvių. Visame rajone vyko Kalėdiniai padėkos vakarai, kurie skirti suaugusiems/senjorams, juose apsilankė apie 300 dalyvių.

Trakų suaugusiųjų mokymo centras kalėdiniu laikotarpiu surengė veltinių žaislų gamybos dirbtuves, kur buvo gaminami žaislai, kiti eglutės papuošalai.

Trakų r. paramos šeimai ir vaikams centras 2019 metais suaugusiųjų saviraiškai skyrė net 5 renginius, kuriuose dalyvavo 67 asmenys.

Prie rajono gyventojų saviraiškos plėtotės prisideda Trakų krašto amatų asociacija, Kūno kultūros ir sporto centras, Trakų neįgaliųjų užimtumo centras.

Įgyvendinti projektai, kuriuose vyko mokymai suaugusiems ir kitos veiklos, kuriose užimti suaugusieji, skirta lėšų.

Trakų viešoji biblioteka ir jos filialai įgyvendino skaitmeninio raštingumo mokymus, vykdomus pagal projektą „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“, finansuojamą Europos regioninės plėtros fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Projekto dėka labai didelis dėmesys skirtas suaugusiųjų kompiuteriniam raštingumui gerinti. Praveisti 48 mokymai, kuriuose dalyvavo 200 asmenų, įvyko 6 duomenų bazių pristatymai, kuriuose dalyvavo 59 asmenys. Surengtos 24 virtualios paskaitos, kuriose dalyvavo 267 asmenys; 23 internetiniai seminarai, kuriuose dalyvavo 135 rajono gyventojai; internetiniuose seminaruose, kurių buvo 16-a, dalyvavo 134 asmenys. Internetiniai seminarai vyko įvairiomis temomis: tiesioginė transliacija „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu“: kas įvyko, vyksta ir vyks“; tiesioginė transliacija „Parama smulkiesiems ūkiams. Parama investicijoms į žemės ūkio valdas. Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“; tiesioginė transliacija „Technologijų vedliai“; tiesioginė transliacija „Bankas be kodų kortelių: praktiniai patarimai“; internetinis seminaras „Medijų raštingumo ugdymas atsakingam pilietiškumui“; tiesioginė transliacija „Žemės ūkio naudmenų deklaravimas“; vieša paskaita „Viskas pie tymus!“; internetinis seminaras „Aš – skaitmeninis konsultantas“; tiesioginė transliacija „Tinklaraštininkų įrangos naudojimas“; tiesioginė transliacija „Tarptautinė konferencija „Elektroninė informacija mokslui ir pažangai“; tiesioginė transliacija „3D spausdintuvo veikimo principai ir jo panaudojimas“; tiesioginė transliacija „Mikrokompiuteriai ir jų naudojimas asmeninėms ir namų reikmėms“; edukacinė vaizdo paskaita „Mechatronika, internetinė diskusija apie saugų greitį; tiesioginė LR Prezidento inauguracijos transliacija; tiesioginė transliacija „Sveikai gyventi – gera!“; vieša paskaita „Raudoni bateliai“. Vyko akcijos „Senjorų dienos internete 2019“,

kurių temos: „Technologijų vitaminai“, „Pats sau gidas“, „Bankas tavo delne“, „Bendravimo mados“, „Išmanusis daržas“.

VšĮ Trakų švietimo centras įgyvendina ES projektą „Esame veiklūs ir reikalingi“ Nr. 08.3.2-ESFA-K-415-01-001, kuriame be mūsų rajono dar yra partneriai iš Elektrėnų, Šalčininkų, Vilniaus rajonų ir Vilniaus miesto savivaldybių. Šio projekto dėka teikiamos psichologinės konsultacijos asmenims, turintiems 55 metus amžiaus, bet dar ne pensininkams. Tai amžius, kai neretai prarandamas darbas, stinga tam tikrų kompetencijų, o jų įgyti nėra taip paprasta. Vyko mokymai, šio amžiaus asmenys kvieisti savanoriauti ir šiuo metu savanoriauja 27 šio amžiaus asmenys, iš jų Trakuose – 7 asmenys. 2019 metais projekto tikslinės grupės dalyviai lankė 2-jų dienų mokymus ir kiekvienoje savivaldybėje dalyvavo po 30 asmenų, tame tarpe ir Trakų.

VšĮ Trakų švietimo centras kartu su Trakų paramos šeimai ir vaikams centru jau antrus metus įgyvendina Trakų savivaldybės projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-06-0003 veiklas. Projekto dėka teikiamos rajono gyventojams individualios bei grupinės psichologų konsultacijos, kurių tikslas – padėti spręsti konkrečias bendravimo, tarpasmeninių santykių problemas, ugdyti individualius socialinius įgūdžius, savarankiškumą, o taip pat tobulinti santykius šeimose, bendravimą, pasitikėjimą bei atvirumą; mokyti pažinti ir įvaldyti stresą; ugdyti toleranciją; mokyti įsitraukti į bendruomeninę veiklą. Individualias konsultacijas lankė 42 asmenys, o grupines – 52 asmenys (6 grupės).

Viena šio projekto svarbių veiklų – mokymai. Vyko šeimų stiprinimo užsiėmimai, kurių tikslas - mokyti efektyvaus bendravimo, siekiant tam tikro bendro tikslo veikiant išvien, gebant išreikšti savo jausmus, įveikiant baimes, išlaisvinant kūrybiškumą. Užsiėmimai – ne paskaitos, o bendra veikla, kurios metu reikia pasiskirstyti darbus, padėti vieni kitiems ir t.t. 2019 metais buvo suformuotos 6 grupės, užsiėmimus lankė 50 asmenų. Taip pat buvo suformuotos 2 grupės mamų ir tėčių, kurie laukėsi vaikų, o juos lankė viso 17 asmenų.

Vykdomi ir pozityvios tėvystės mokymai, užsiėmimai būsimoms mamoms ir tėčiams, kurių tikslas: mokyti efektyvaus bendravimo, siekiant tam tikro bendro tikslo veikiant išvien. Buvo suformuotos 5 grupės, lankė 40 asmenų. Rūdiškėse buvo surengta šeimų stovykla, kurią lankė vaikai ir tėvai, viso 20 asmenų.

VšĮ Trakų centras įgyvendino sportinės veiklos projektą „Išlikime sveiki“, į kurį įtraukti 58 senjorai. Projektui skirta 600 eurų. Taip pat įgyvendintas projektas „Kartu galime daug“, kuriam buvo skirta 1010 eurų iš Trakų seniūnijai skirtų lėšų pagal Nevyriausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017-2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2-3 priemonę, o jo dėka suburtos seniūnijos bendruomenės, išsiaiškinti jų poreikiai. Centro, kultūros rūmų ir meno kolektyvo „Radasta“ bendradarbiavimo dėka suburta visa daugiakultūrinė Trakų bendruomenė, o baigiamajame renginyje dalyvavo virš 300 asmenų.

Naujai įsteigtas Trakų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ženkliai padidino galimybes šviesti visuomenę sveikos gyvensenos klausimais. Įgyvendinant savivaldybės projektą „Sveikos gyvensenos skatinimas Trakų rajono savivaldybėje 2018-2022 m.“ Nr.08.3.2-ESFA-K-415-01-0013 vykdomos veiklos tiek pradinių klasių moksleiviams (Saugus elgesys eisme ir pirmosios pagalbos teikimas“), tiek jauniems ir vidutinio amžiaus žmonėms, o taip pat ir senjorams. Trakų švietimo

centras surengė šio projekto mokymus „Griuvimų profilaktika“ rajono seniūnijose pagyvenusiems žmonėms, viso 240- iai asmenų (lektorės Edita Stasiūnienė, Eleonora Pavlovskaja), o rajono mokyklose ir socialinėse įstaigose surengti skubios pagalbos teikimo savižudybės rizikos situacijose mokymai viso 140 asmenų (lektorė Laura Milčienė).

Lėšų projektui viso skirta 270 tūkst. 4 metams, o per metus vidutiniškai įsisavinti 67,5 tūkst. eurų.

Trakų kultūros rūmų buvo vykdomas projektas jaunimui „Kelias į sceną“. Dalyviai dalyvavo įvairiuose užsiėmimuose, skirtuose pažinti scenos meną. Dalyvavo 25 dalyviai (jaunimas). Projektą finansavo Trakų rajono savivaldybė. Skirta 500 eur.

Andragogai, asmenys, kurie dirba su suaugusiais, rengia ir įgyvendina projektus:

VšĮ Trakų švietimo centras savo veiklose džiaugiasi rajono andragogais sveikatinimo srityje: Jurga Dūdiene, Edita Stasiūniene, Eleonora Pavlovskaja ir Zita Norkiene.

Trakų r. visuomenės sveikatos biuras įvardina šiuos sveikatinimo užsiėmimų vedėjus: tai Indrė Budėnienė, Marytė Naruševičienė, Edita Simanavičienė, Rimutė Blikertienė, Vilma Puišienė ir kt.

Kultūros srities andragogai: Vaiva Neteckienė, Liuda Korsanovienė, Meida Mikučionienė, Viktorija Šamatovičienė, Rima Karsokienė, Teresė Mikutavičienė, Rasa Zakarė, Marytė Morkūnienė ir kt. Nemažai dirba su suaugusiais socialiniai darbuotojai, bibliotekininkai, bet jų darbas ne tiek lektoriavimo, kiek savęs pažinimo, motyvavimo, veiklų organizavimo.

Kokiems renginiams, mokymams reikia lėšų 2020 metų neformaliai suaugusiųjų švietimui rajone?

Reikia kalbų, žinių apie suaugusiųjų švietimą tobulinimo ir sveikos gyvensenos bei psichologinių komandos formavimo, o taip pat laiko planavimo, darbuotojo asmeninės atsakomybės ir kt. mokymų.

Trakų r. suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio

mokymosi koordinacinės tarybos pirmininkė

Nijolė Lisevičienė